

MEMO

Kellele: Ennetusnõukogu

Kellelt: Siseministeerium (Heidi Maiberg, Isabel Mölder, Meelis Ratassepp)

Teema: Radikaliseerumise ennetamise hetkeseis

Kuupäev: 06.04.2026

1. RADIKALISEERUMISE ENNETAMISE HETKESEIS

- Võtta teadmiseks, et valminud on tegevuskava esialgne mustand. Ennetusnõukogule esitatakse tegevuskava heakskiitmiseks 2026. aasta lõpus.
- Kaaluda vajadust lisada tegevusena radikaliseerumise ennetamise tegevuskavasse terroristliku propaganda valmistamise ja levitamise kriminaalkorras karistatavaks muutmise seadusemuudatuse väljatöötamiskavatsuse koostamine.

Taust

Siseministri ettepanekul otsustati 30.07.2025 luua Ennetusnõukogu juurde tähtajalise radikaliseerumise ennetamise töörühm, mille eesmärk on luua radikaliseerumise ennetamise tegevuskava aastateks 2026-2030. Töörühma koosseis kinnitati Siseministri käskkirjaga 24.11.2025 nr 1-3/7. Tegevuskava väljatöötamine toimub loodud töögrupis ja ilmajäetuse, märkamise ning sekkumise alatöörühmades.

- Ilmajäetuse alatöörühm keskendub ilmajäetuse ja radikaliseerumise seoste uurimisele ja seotud sihtrühmadele ennetusmeetmete- ja teenuste loomisele.
- Märkamise alatöörühma eesmärgiks on luua selgus, millised on asutused ja ametid, kes peavad märkama radikaliseerumist, vahetult reageerima radikaliseerumise ilmingutele ja neile selleks vajaliku võimekuse loomine.
- Sekkumise alatöörühma ülesanne on luua radikaliseerumise juhtumite riiklik korraldus, et toetada äärmuslusest eemaldumist.

Radikaliseerumise ennetuse tegevuskava valmimine on planeeritud 2026. aasta lõpu.

Tegevuskava rakendamiseks on kavandatud välisvahendid perioodil 2028-2034 riigireformi „Sidus Eesti“ alareformina: „Vägivaldse äärmusluse ja terrorismi ennetamise ja tõkestamise tugevdamine“, kogukuluga 9,1 miljonit eurot (käibemaksuga 12 568 805 eurot). Välisvahenditest planeeritakse järgmisi tegevusi:

- Radikaliseerumise ennetuse pädevuse tõstmine otsustegijate ja elluviijate seas, sh koolitussüsteemi ja -materjalide loomine;
- Radikaliseerumise põhjuste ja riskide selgitamine olulistele osapooltele;
- Radikaliseerumise tõkestamiseks riiklikus korralduses kokkuleppimine, sh sekkumismudeli loomine ja rahastamine;
- Radikaliseerumise ennetusega seotud uuringud ja seire, analüüsi- ja IT-lahendused;
- Radikaliseerumise ennetuse meetmete tõhususe hindamine, valdkondlik väliskoostöö ja rahvusvaheline ekspertiis;

- Radikalseerumise suunaliste uurimistemade osakaalu suurendamine ja selle võimekuse tõstmine Sisekaitseakadeemias.

Lisaks on tegevuskavas plaanis leida eesmärkide elluviimiseks vahendeid, mis on kättesaadavad enne välisvahendite kasutamisperioodi, koostöö tugevdamine kõrgkoolidega ja eesmärkide täitmiseks vajalike õigusloome muudatused, mh veebikeskkonnas terrorismi ja vägivaldse äärmusluse progageerimise tõkestamiseks ning seeläbi inimeste radikaliseerumise ennetamiseks vajaliku seadusemuudatuse väljatöötamise kavatsusega jätkamine, et terroristliku propaganda valmistamine ja levitamine muutuks kriminaalkorras karistatavaks.